

Περιεχόμενα

Πρόλογος Σελ. VII

Ευχαριστίες Σελ. IX

Συντομογραφίες Σελ. XI

1. Εισαγωγή Σελ. 1

2. Το σύστημα του ΦΠΑ

A. Η καθιέρωση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και τα χαρακτηριστικά του Σελ. 9

I. Η καθιέρωση του ΦΠΑ Σελ. 9

II. Τα χαρακτηριστικά του ΦΠΑ Σελ. 10

B. Το νομικό πλαίσιο του ΦΠΑ Σελ. 11

I. Κοινοτική Νομοθεσία Σελ. 11

II. Εθνική Νομοθεσία Σελ. 20

Γ. Εργαλεία ερμηνείας του ΦΠΑ στην Ελλάδα Σελ. 22

Δ. Η λειτουργία του ΦΠΑ Σελ. 23

E. Το δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ σύμφωνα με την Οδηγία, την ελληνική νομοθεσία και τη νομολογία Σελ. 25

I. Νομολογία του Δικαστηρίου ειδικά ως προς το ζήτημα της έκπτωσης του ΦΠΑ όταν συντρέχει απάτη τύπου Καρουζέλ Σελ. 32

3. Η φοροδιαφυγή στον τομέα του φπα

A. Οριοθέτηση της έννοιας της φοροδιαφυγής Σελ. 37

I. Η έννοια της φοροδιαφυγής (tax evasion) Σελ. 37

II. Διάκριση από συγγενείς έννοιες Σελ. 39

i. Η έννοια της Φοροαποφυγής (tax avoidance) Σελ. 39

ii. Επιθετικός Φορολογικός Σχεδιασμός (aggressive tax planning) Σελ. 41

iii. Καταχρηστική πρακτική στο πεδίο του ΦΠΑ βάσει της νομολογίας του Δικαστηρίου της ΕΕ Σελ. 44

III. Συνιστά η απόκλιση από την εφαρμογή της Οδηγίας κατάχρηση; Σκέψεις εξ αφορμής της απόφασης C-277/09, RBS Deutschland Σελ. 48

IV. Υπάρχει φοροδιαφυγή στον ΦΠΑ όταν δεν υπάρχει το φορολογικό πλεονέκτημα; Σελ. 50

B. Είδη απάτης Σελ. 52

I. Γενικά χαρακτηριστικά της απάτης Σελ. 52

II. Ο νομοτυπικός χαρακτήρας του αδικήματος της φοροδιαφυγής στον ΦΠΑ Σελ. 54

III. Ζητήματα συρροής μεταξύ της φοροδιαφυγής στον ΦΠΑ και έκδοσης-αποδοχής πλαστών-εικονικών φορολογικών στοιχείων Σελ. 56

IV. Ποινική Δίωξη Σελ. 59

V. Ειδικότερες Μορφές Σελ. 60

i. Βασική διάκριση φοροδιαφυγής και οργανωμένης απάτης Σελ. 60

ii. Τυπολογία Σελ. 61

4. Η καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ

A. Ο εντοπισμός και η προσπάθεια για την καταπολέμηση της απάτης Σελ. 67

I. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο Σελ. 68

i. Γενικά Σελ. 68

ii. Το σύστημα VIES Σελ. 70

iii. Οι Γενικές Κατευθύνσεις της Επιτροπής Σελ. 71

iv. Eurofisc Σελ. 73

v. Πολυμερείς Έλεγχοι Σελ. 75

vi. Η δράση της Eurojust Σελ. 76

vii. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) Σελ. 78

viii. Ο θεσμός του Ευρωπαϊκού Εισαγγελέα (EPPO) Σελ. 79

ix. Το πρόγραμμα "Fiscalis" Σελ. 80

x. Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Carousel Σελ. 80

xi. Υποχρεώσεις των κρατών μελών Σελ. 81

xii. Μέτρα αντιμετώπισης - Παραδείγματα άλλων κρατών Σελ. 81

xiii. Η έννοια του Πιστοποιημένου Υποκειμένου στο Φόρο Σελ. 83

II. Σε εθνικό επίπεδο Σελ. 84

- i. Συμμετοχή στους πολυμερείς ελέγχους Σελ. 85
- ii. Διεξαγωγή φορολογικού ελέγχου για την απάτη τύπου Καρουζέλ Σελ. 86
- iii. Ανταλλαγή πληροφοριών Σελ. 88
- iv. Κοινοί και ταυτόχρονοι έλεγχοι Σελ. 90
- v. Άρθρο 39α του ΚΦΠΑ - Ειδικό καθεστώς καταβολής του φόρου από τον λήπτη αγαθών και υπηρεσιών Σελ. 91
- B. Προτάσεις για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής στον ΦΠΑ Σελ. 96
- I. Πρόταση Οδηγίας για την αντιστροφή της επιβάρυνσης ΦΠΑ - Ριζοσπαστική αλλαγή του συστήματος ΦΠΑ Σελ. 98
- II. Ευθύνη των διαδικτυακών αγορών για την είσπραξη ΦΠΑ Σελ. 100
- III. Από κοινού και εις ολόκληρον ευθύνη για την πληρωμή του οφειλόμενου ΦΠΑ Σελ. 100
- IV. Μηχανισμός διακριτών πληρωμών (split payment mechanism) - Νέος μηχανισμός είσπραξης ΦΠΑ στην Ευρωπαϊκή Ένωση Σελ. 103
- V. Έλεγχος από τη φορολογική αρχή των εγγραφών των υποκειμένων στο φόρο στο μητρώο Σελ. 105
- VI. Σύσταση εγγυήσεως κατά την εγγραφή του υποκειμένου στο φόρο στο μητρώο ΦΠΑ για τη διασφάλιση της επακριβούς είσπραξης του ΦΠΑ και την αποφυγή της απάτης Σελ. 107
- VII. Μη χορήγηση του δικαιώματος έκπτωσης Σελ. 108
- Γ. Γενική αρχή για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής στον ΦΠΑ σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο Σελ. 109
- I. Γενικά Σελ. 109
- II. Νομολογία του Δικαστηρίου και η υπόθεση Halifax Σελ. 111
- III. Η αρχή της απαγορεύσεως καταχρηστικών πρακτικών στον τομέα του ΦΠΑ σύμφωνα με τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη νομολογία του Δικαστηρίου Σελ. 115
- IV. Ο γενικός κανόνας απαγόρευσης καταχρήσεων στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας Σελ. 119
- Δ. Αποτελεσματικότητα μέτρων αντιμετώπισης της απάτης Σελ. 123
- 5. Το σύστημα κυρώσεων της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ
- A. Φορολογικές συνέπειες Σελ. 128

- I. Εικονικότητα Σελ. 128
- II. Δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών Σελ. 129
- III. Το δικαίωμα απαλλαγής λόγω ενδοκοινοτικής παραδόσεως όταν συντρέχει περίπτωση φοροδιαφυγής Σελ. 137
- B. Διοικητικές κυρώσεις Σελ. 139
- Γ. Ποινικές κυρώσεις Σελ. 144
- Δ. Συνέπειες της διαπίστωσης ύπαρξης καταχρηστικής πρακτικής βάσει της Οδηγίας και της νομολογίας του Δικαστηρίου Σελ. 147
- E. Η άμυνα του φορολογουμένου Σελ. 149
- I. Διοικητική διαδικασία και δικαστική προστασία Σελ. 151
- II. Το βάρος απόδειξης Σελ. 155
  - i. Μαχητά και αμάχητα τεκμήρια Σελ. 155
  - ii. Ο όρος «καλή πίστη» Σελ. 159
- ΣΤ. Προστασία από υπερεθνικές διατάξεις Σελ. 179
- I. Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου Σελ. 180
- II. Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων Σελ. 182
- III. Σχέση του Χάρτη με την ΕΣΔΑ Σελ. 184
- IV. Έννομη προστασία του φορολογουμένου κατά το άρθρο 263 εδ. δ' ΣΛΕΕ Σελ. 187
- V. Αποφάσεις του Δικαστηρίου που αφορούν θέματα ΦΠΑ και αναφέρονται ρητά στον Χάρτη και τα θεμελιώδη δικαιώματα Σελ. 189
- VI. Η αρχή της αναδρομικής εφαρμογής της ελαφρύτερης διοικητικής κύρωσης στο πεδίο του ΦΠΑ σύμφωνα με την απόφαση ΣτΕ 7μ 352/2019 Σελ. 195
- VII. Μήπως έχουμε προσβολή συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων; Σελ. 198
- VIII. Υποχρεώσεις του εθνικού δικαστή - Αρχή της σύμφωνης ερμηνείας Σελ. 200
- IX. Τα όρια της θεσμικής και δικονομικής αυτονομίας των κρατών μελών που τίθενται με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων Σελ. 203
  - i. Η απόφαση C-419/14, *WedMindLicences Kft*, 17 Δεκεμβρίου 2015 Σελ. 204
  - ii. Οι αποφάσεις *Taricco I* και *Taricco II* Σελ. 209
- 6. Επίλογος

A. Τα όρια της νομοθετικής πρωτοβουλίας για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής Σελ. 215

B. Ο ρόλος του Δικαστηρίου στην αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής Σελ. 215

Γ. Γενική Αξιολόγηση - Τελικά Συμπεράσματα Σελ. 219

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση Σελ. 223

Ξενόγλωσση Σελ. 224

Παράρτημα

I. Νομολογία Σελ. 227

II. Νομοθεσία - Εγκύκλιοι Φορολογικής Διοίκησης - Γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ Σελ. 233

III. Διαδικτυακοί τόποι - Ιστοσελίδες Σελ. 236

Αλφαβητικό ευρετήριο Σελ. 241